

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 85. ANULU XV.

Telegrafulu esu de done ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Octobre (3 Nov.) 1867.

Eveneminte politice.

Sabiu, 21 Octobre

Petrecerea Imperatului Austriei in Parisu e unu siru de serbatori. In 28 Oct. a fostu unu banchetu in „hotel de Ville“ in onorea Imperatului Austriei. La acest'a luara parte : Imperatulu Napoleonu, Imperates'a, Regin'a de Oland'a, Regele Ludovicu I de Bavaria, Archiducii Carolu Ludovicu si Ludovicu Victoru, Princes'a Mathild'a, ducele de Leuchtenberg, principele Ioachim Murat, Abatele Lucianu Bonaparte, Principele Carolu Napoleonu, Princes'a Christin'a Bonaparte, Legatii cu sociile lor, Tramisii puteriloru straine, multi demnitari inalti, consiliari municipali, primari si adjutantiu lor.

Majestatile intrara la 7 1/2 ore si fura intempinate cu imnulu poporulu austriacu si primite de prefectulu bar. Hauszmann.

La dessertu radica Imperatulu Napoleonu urmatoriulu toastu : „Beu in sanatatea Imperatului Austriei si Imperatesei Elisabet'a, de a carei absentia ne pare forte reu. Rogu pre Majest. Vostra a accepta acestu toastu ca espressionea simpatieiloru nostre dunoa pentru persona Vostra, famili'a Vostra si tier'a Vostra“.

Imperatulu Austriei raspunde cu voce radicata cu urmatoarele cuvinte :

Sire ! Sum forte miscatu de toastulu ce Majestatea Vostra tocma l'ati radicata pentru mine. Inainte cu vre-o cate-va zile, candu cercetaiu in Nancy mormentele strabuniloru mei, nu putui surprime o dorintia. Deca amu pute, mi disei, imormentata in cripta acest'a, incredintata ingrigirei unei natiuni asi de animose, vechi'a neintielegere, carea a despartitu doue tieri chiamate a pasi impreuna pe calea progresulu si a civilizatiunei (semne de aprobare generala, si repetita consimtire). Deca amu pute ofera prin uniunea noastra unu nou pemnu (zalogu) alu acelei paci, fara de care natiunile nu potu prospera ! (bravo ! bravo ! traiasca Imperatulu !) Multiamescu cetatiei Parisulu pentru primirea ce mi-a pregatitu, pentruca in dilele nostre referintiele amiciei si a buneii intielegeri intre suverani au pretiu indoitu, candu se radima de simpatieile si nisuintiele poporeloru. In sanatatea Imperatulu, Imperatesei, a Principelui imperialu, pentru binele Franciei si a cetatiei Parisulu !

Toastulu acestui urmara aplausele cele mai entusiastice si aclamatiuni : „Sa traiasca Imperatulu !“

Majestatile s'au retrasu la 11 ore. La mergerea lor fura intempinate de salutari entusiastice ale multimei.

Din cele dinlaintu inregistramu ca prin rescriptulu reg. din 20 Octobre se provoca diet'a Croatiei la alegerea pentru diet'a ce se va convoca prin altu rescriptu.

Celelalte cari se atingu de cestiunea Romei se reducu la cele de sub rubric'a „Itali'a“. Adaugemu aici dupa „P. Ll.“ o scire telegrafica din Florentia, dela 30 Oct., in care se spune ca diuariulu oficialu italianu anuncia : de ore-ce Monitoriulu francesu arata, ca flamura francesa falfaia pre murii dela Civita vechia, regimulu italianu, in consunantia cu declararile date regimelor mai inainte amice, inca va ocupa cu trupe unele puncte ale teritoriulu papalu. — Instructiunea ce o au francesii din espeditiune e : Rom'a neincungiuratu sa o apere, sa incungiure o lovire cu trupele italiene, si sa nu caute a se intalni cu garibaldiniu.

Din Romani'a cetimu o corespundint'e la „Sieb. Bl.“, dupa carea prin Bucuresci cerculeza sciri despre o coalitiune mare contr'a partidei rosiloru. Asceptamu sa vedemu ce ne voru aduce diuariielede acolo in asta privintia.

Itali'a.

Dela telegramulu celu de care facuramu pomenire intre evenemintele politice din rendulu trecut, nu au mai sositu sciri despre intemplari insemnate in Itali'a. Spre a cunoasca insemnatarea acestei miscari sa ne intorcemu putinu inapoi la firulu intemplariloru.

Itali'a doresce a se vede odata unita si a ave Rom'a capitala. Diplomati'a insa a fostu asigurat prin conventiunea din Septembrie (1864) intre Itali'a si Franci'a teritoriulu statulu papei, indatorandu pre curtea Romei a introduce reformele corespunditoare la poporatiunea de sub sceptrulu ei.

Neimplinirea acestoru cerintie a nutritu nemuliamirea in launtru si din cei nemuliamiti, cari au estu afara ca emigranti, au castigatu amici in tota Itali'a, cari erau gat'a a incerca ori si ce, numai ca sa ajunga spre a intrupa si partea aceea de sub domniea papei, celei-lalte Italie si institutiuniloru ei.

Garibaldi candu incerca cu vre-o cati-va ani inainte a realisa din puterea sea propria acesta dorintia fu impedeatu de regimulu italianu la Aspromonte si in anulu acest'a la Asin'a lunga.

Insa dupa cum vedemu de asta data impedearea nu-i fu asi incarcata de urmari, pentru ca dupa o internare de vre-o cate-va septemani, in unu murgitu de sera, in o barca de venatori trecu printre fregatele italiene, cari stau cordonu in giurulu insulei Caprer'a si veni la Livorno, de acolo la Florentia. Aici se incercara diplomati'a-lu abate dela propunerea lui, dara de poporu temandu-se pote nu se incercara alu abtiné dela propusulu seu de a relua lupt'a contra trupeiloru papale. (In Florentia, spunu unele foi, ca sub ochii guvernulu a facutu poporulu o demonstratiune adunandu-se acest'a inaintea cortelulu lui Garibaldi.) — (Vedi in privintia acest'a mai la vale.)

Cele ce au urmatu dupa ce au sositu la voluntarii sei o scimu din vre-o cate va fragmente, din cari se vede ca Garibaldi a batutu pre papali, si le-au luat si tunuri, si in fine ca ajunsese sa ste inaintea Romei.

In Rom'a pre langa tote infrumsetiurile ce le capeta depesiele de acolo, se vede ca a fostu o rescularé si inca serioasa. „Wien. A.“ aduce din isvoru demnu de credintia despre acesta rescularé urmatoarele : In ser'a dela 22 Oct. pre la 7 ore se aude o detunatiune in partea dela Citta leonina. O parte din casarm'a suaviloru fu aruncata in aeru prin esplosiunea unei mine. Vre-o cati-va soldati si dintre omeni cari treceau pre acolo fura ingropati in ruinele casarmei. In acelasi tempu s'a formatu o banda de 300—400 de barbati, cari venisera in dilele din urma, stracurandu-se in cetate pre carutie mici si cari se adunasera acum armati la piramid'a lu Cestius.

Band'a intra pre port'a lui Paulu in cetate, si cauta a ajunge si a ocupa Capitoliulu. Intr'aceea trupele sosescu si vre-o cate-va descarcaturi de pusci din partea infanteriei fura de ajunsu spre a respinge pre atacatori. Trupele se dice acolo, ca au avutu perderi putine; mai insemnate insurgentii.

Despre lupt'a din aceeasi di scriu din Rom'a la Florentia, ca lupt'a intre trupe si insurgenti a fostu inversiunata. Ori care e rezultatulu lupt'a a fostu in Rom'a.

A dou'a di dupa cele intemplete in Rom'a, a urmatu in Florentia o manifestatiune demonstrativa. Pe paratii Florentiei erau afisiate urmatoarele :

„Italiani ! De alalta-sera se batu in Rom'a. Adi la 11 ore inainte de amedi e o adunare pre piati'a dela Signoria. Patriotii italiani.“

Ploua de versa, si cu tote acestea multimea a cursese de tote partile la locul desemnatu unde in

mijloculu piatiei se afla unu tricoloru. La 11 ore se incepu strigarea : Sa traiasca Rom'a, capital'a ! josu cu influintia straina ! sa traiasca Garibaldi pe capitoliu ! Dupa aceea se puse adunarea in miscare cu tricolorulu in frunte spre palatulu Riccardi.

Mai in acelasi tempu sosescu doue bataliuni din reg. 32 pre piati'a dela Signoria. Multimea striga : „sa traiasca armata italiana !“ Un'a bataliune merse in curtea palatulu, iera multimea remasa in strad'a (calea) Cavour.

O deputatiune sa duce la presedintele consiliulu de ministri sa-i predea adres'a, prin carea ceru Rom'a de capital'a Italiei. Regimulu a respunsu, ca va lua in consideratiune cererea poporulu si foi'a oficiala va da desera o declaratiune. Respunsulu acest'a s'a primitu forte rece. Multimea se duce acum la cortelulu lui Garibaldi, carele era in piati'a S. Maria novella nr. 21. Dupa vre o cate-va momente ese Garibaldi pe altanu (balconu). Tota multimea si descoperi capetele si aerulu tremura de aclamatiuni. Garibaldi ruga poporulu sa se acopere. Multimea respunde sa-si puna densulu pelari'a in capu. Si o au pusu si indrepta apoi urmatoarele cuvinte intrerupte adese-ori de aclamatiuni :

Italiani ! Iera me afu intre voi. Voiu sa me apucu cu voi sa incoronezu edificiuu mantuirei patriei nostre si sa aretu lumei, ca noi nu avemu nici decum lipsa de tutori straini. Acusi se va pune poporulu prin conlucrarea fratieasca a armatei in posesiunea acelu pamentu romanu, carele s'a mangitu demultu de villegiaturele straine. Catu se tine de persona mea ve stau bunu, ca-mi voi face detoria pana la morte. Poporu bravu, norocu !“

Dupa cuvintele aceste generalulu se retrage si multimea se risipe.

Se dice ca Garibaldi avu atunei cu Cialdini o intrevorbire. Cestu din urma si-a datu tota simintia alu abate dela prepusulu seu insa in desiertu, pentru ca Garibaldi a respunsu : „Eu nu voiu influintia asup'a nimenui nici voi silu pre nimenea. Dara eu credu, ca glontiulu, carele me va nimeri in anima, va fi folositoriu pentru Itali'a. Eu nu potu resema dela implinirea detoriei fatia cu patri'a. Acest'a e cea din urma ce trebuie sa o indeplinescu.“

Dupa aceste plecá elu la Foligno unde se intalni cu voluntarii sei.

Franci'a se vede ca vrea sa pasiesca energicu contra miscariloru in staturile papei si din prochiatiunea lui Victoru Em. catra poporulu italianu, precum si din formarea cabinetulu celui non sub Monabrea s'aru vede mai departe, ca si regimulu italianu va pasi la sugrumarea miscariloru.

„Köln. Zig.“ insa da cu tota rezerv'a urmtoarea scire din Parisu, carea se referesce la purtarea Franciei cu intemplarile din Itali'a. Acea foia dice : Imperatulu (Napoleonu) a promisui lui Victoru Emanuilu, ca va trage atentiunea papei prin o nota, ca deca regimulu seu, in terminu de trei luni, nu se impaca cu Itali'a, se va vede in neplacut'a necesitate a-si retrage man'a scutitoare dela curtea papala si a deslegá pre italiani de indetoririle ce le-au luat asup'a-si prin conventiunea din Septembrie.

Reportu dela adunarea gen. a asociatiunei rom. natiunala pentru cultur'a poporulu tinuta la 9/21 si 10/22 Oct. 1867.

(Capetu din nr. tr.)

Se deschise siedintia a dou'a de Il. Sea dlu episcopu-presedinte la 9 3/4 ore, procedindu numai decatu la reporturile comisiunelor emise de prim'a siedintia; fienduca autenticarea protocolulu despre prim'a siedintia pentru economi'a tempulu s'a

aflatu cu care a se relega la comisiunea, ce va ave se autentice si protocolulu de astadi.

Pentru I. Comisiunea, insarcinata cu examinarea raportului directiei, raportéza dlu protopopu Vasileviciu; rezultatulu e, ca se apróba lucrările directoratului si acestuia se votéza recunoscerea adunării generale. Ear încatu pentru propunerea ce o facu comisiunea, cá adeca sa se insarcineze si imputerésca directiunea, a incasá restantiele cele multe — încatu aru fi de lipsa, chiaru si prin judecata, — din mai multe párti se facura observatiuni diferitórie, din cari apoi se incinse o disputa lunga, la care luara parte multi dintre cei mai de frunte membri, si alu cárei resultatu fu, ca se primí propunerea comisiunei cu splicatiunea si adausulu dlui Babesiu, cumca adeca: directiunea va ave a mijloci prin colectanti, cá fia-care membru in restantia sa se provóce anume, a se dechiará a supr'a detorintiei sale, si apoi numai pre cátu aru fi aceea recunoscuta séu deplinu documentata prin actu formale, sa se incerce incasarea séu intr' unu terminu amesuratu, mai antáiu cu modalitate blanda, ear remanendu acést'a fára resultatu, pre calea legei. Cei ce insa nu se afla formalmente, prin propri'a loru declaratiune deobligati, si nu-si recunoscú detorintia séu obligamentulu, sa se stérgea din numerulu membriloru asociatiunei si sa se publice de stersi séu de fosti membri.

Pentru a II. comisiune, insarcinata cu cercetarea socotelorulu, reportá dlu G. Suciú, ear resultatulu fu, ca se aflara tóte in bunu rendu si se decise a se dá perceptorulu absolutoriulu indatinatu.

Din reportulu acestei comisiuni afflu de interesu a amintí, ca averea asociatiunei sue la 14,000 fl. v. a. dar din acést'a preste 11,000 suntu in restantia la membri morosi. —

Pentru a III comisiune, insarcinata cu facearea preliminarulu, reportá dlu profesore G. Craiciunescu; ear resultatulu fu, ca se defipse venitul sperativu pre anulu urmatoriu cu 1950 fl. Din acést'a suma se incuviintiara pentru acoperirea lipselorulu aministratiunali, dimpreuna cu salariulu notariulu de 600 fl. o suma totale de 1060 fl. pentru siete stipendie, 2 de cáte 60 fl., 3 de cáte 80 fl. si 2 de cáte 120 fl. sum'a de 600 fl. In fine eventualminte, deca adeca resultatulu incasárilor aru face cu potintia, — pentru inaintarea crescerei si cultúrei poporulu prin scótele de

pre la sate, anume prin premie pentru inventatori si scolari escelenti, prin procurarea de cárti bune si prin alte mijloce potrivite, — o suma pána la 400 fl. v. a. In sum'a sumelorulu asiá dara preliminarandu-se 1660, eventualminte 2060 fl.

La acést'a ocazione dlui Babesiu, cá presidinte comisiunei, cu sopp de a splicá si motivá a) fipsarea si reducerea numerulu de stipendie, b) necesitatea de a ne apucá si de crescerea si cultúra poporulu in sferele de josu, in scótele elementare, — ne indulcí cu un'a cuventare mai lunga, dar atátu de bine combinata, atátu de lamuritorie si petrondiatoria, atátu de insufletita si insufletitoria, încatu aceea fu petrecuta de cea mai mare atentiune si in fine de o primire comuna entusiastica.

Dlu Babesiu desfasiurá, ca de dupa ajutórele cele menunte, cu cari s'a dedatu asociatiunea a spriginí unu numeru mare de studenti in totu anulu, neci decum nu va puté prelinde asociatiunea a fi crescutu si trecutu ea prin scóte pre mai multi fi ai poporulu; cari altmintrelea aru fi remasu necrescuti si ne'nvelati, si asiá dara, ca — aru fi inmultitu ea numerulu inteligintiei nóstre. Deci e de lipsa se aiba asociatiunea nóstra pre stipendistii sei proprii, macaru in numeru cátu de restrinsu.

Incátu pentru cultúra poporulu, carea e de a dreptulu scopulu si chiamarea asociatiunei, dlu Babesiu atingendu, ca aceea se face, crescendu si cultivandu de o parte unu numeru cátu mai insemnatu din fiú poporulu in scientie mai nalte, de alta parte crescendu si cultivandu pre insusi poporulu in scótele elementare, agronomice si reali, ni esplicá, cum acést'a indoita crescere si cultura trebue sa mérga paralela, mana 'n mana, cum prin cea d'antáia singura poporulu póte sa-si forme die clase séu caste de aristocrati, burocrati etc inse neci candu se devina unu poporu civilisatu, o natiune culta; — amintí, cum asociatiunea nóstra pána acum s'a ingrigitu numai de cea d'antáia parte de cultura, si cum astadi cultúra poporulu de josu nu se mai póte negrígí séu séu amená. Vení apoi aci la initiativa dlui ministru ung. de cultu si instructiunea publica, baronu de Eötvös, prin cunoscutulu seu apelu pentru formarea de reuniuni private spre acestu scopu, — pre care initiativa, încatu pentru ide'a ei umanitaria si democratica o salutá cu placere; dar enará mai de parte istoria acestei incercári, carea inca mai nainte s'a facutu

in Marmatia, dar a intempinatu grele indolie si pedece din diferite párti, anume in Marmatia din partea natiunei nóstre inteligintie si a ordinariatulu nostru din Gherpa; citá acum si opiniunea „Teleg. Rom.“ asupra acestui objectu, si din tóte constata, ca e neincunguratu de lipsa, cá regularea si aministratiunea scólorulu nóstre poporali se o revindecámu deplinu congreselorulu nóstre, eara ajutorarea si spriginirea privata a crescerei poporulu in scótele de josu se o revindecámu asociatiunei nóstre si se facemu inceputulu cátu mai curendu. —

Dupa primirea propuneriloru comisiunei a III, si delaturarea unor intrebári escate, comisiunea a IV asupra modificatiunelorulu fácute in statutele asociatiunei, constatandu prin referintele seu dlui Ionescu (?) caprinsulu acelor'a, propuse si adunarea primí, cá statutele intregite si acomodate modificatiuniloru, sa se sustérna regimulu. —

Comisiunea a V in causele lasamentulu lui Iovu Cresticiu, prin referintele Moldovanu facu mai multe observatiuni potrivite, eara încatu atinge casa din Siri'a, comisiunea facu propunerea, ca — de óre-ce pentru aceea se face din partea dlui Popescu unu ofertu favorabilu de 3000 f. adunarea se incuviintieze vendiarea; — D. Moldovanu insa cu votu separatu propuse, cá aceea casa sa nu se dea de locu primulu oferente, si sa se deschida unu terminu amesuratu si pentru alti oferenti — dóra si mai favorabili.

Asupra acestorulu diferitórie propuneri se incinse o lupta infocata, dar totu odata interesanta, prin carea se constata, ca adunarea are a observa, ca aceea casa amesuratu dorintiei testatoriulu, se nu devina in máni neromane, dar totusi sa se vindea cu pretu cátu mai bunu; prin urmare, ca o licitatie publicu nu póte ave locu.

Conclusulu fu, ca pána la Ianuariu anulu viitoriu sa se primésca si alte oferte, si numai deca altulu mai favorabilu nu se va presentá, sa se dée casa dlui protopopu, oferente de acum'a. —

Comisiunea a VI. n'a avutu objecte de pertratatu. —

Urmá acum dupa ordinea dílei alegerea Directorulu. Cu eschiamatiune unanima se alese de directoru Primariu — a cincea data Illustr. Sea D. Antoniu de Mocioni, carele primindu intre „Sa traiésca!“ sgomotóse, propuse pre ceilalti membri, mai totu cei din anulu trecut, cu putine esceptiuni; toti cei propusi primira cu via pla-

FOISIÓRA.

Fonduri comunale pentru tempuri de nevoi.

(„Fóia Societátiéi din Bucovia'a“)

Cine dintre noi nu-si aduce vióiu aminte de fetiele cele palide si uscate, ce acum nu demultu cá nisce naluci ingrozitóre se preumblau pre ulitiile orasielorulu si ale satelorulu, cersindu pánea de tóte dílele? Cine nu-si aduce aminte de multimea de ómeni nevoesi, cari umblau din case in case, cautandu de lucra nu pentru vre-o plata, ci curatu nu mai pentru mancare? Cine nu cunósce, cáte sute si mii de ómeni i-si tragana dílele numai cu tárítie, cu coji de barabule, cu fáina de ciucalái (cocieni, tului), séu de ghinda de stejaru, séu de scórta de pre copaci, ori cu fáina de feresteu, si cáti dintre densii murira simplu numai de fóme? Cine nu scie scumpetea cea mare in páni (bucate), încatu coretiulu (mesura) de papusoiu, buna óra, se cumperá cu cáte 10—15 f. v. a., pre candu dintre vitele domestice va'e a se vindea numai cu cáte 6—10 fl., iéra parchia de boi buni cu 35—60 fl. v. a! Cátu pamentu stramosiescu a trebuitu sa vina in tempulu acést'a in man'a strainilorulu cu pretiuri chiaru de nimic'a, cá bietii ómeni sa-si pastredie macaru viétia?

Si de unde tóte aceste calamitati, urgia acést'a nevoile si suferintiele acestea?

Trei ani mai multu séu mai putinu sterpi le-au produsu pre tóte! — Nici imprumuturile cele cu conditioni de totu favoritóre din fondulu religiónariu si din fondulu tierei in suma de preste 700,000 fl. v. a., nici ajutorintiele private ale unor inimi nobile nu au fostu in stare a delaturá nevoile cumplite, ce cadura asupra tierei nóstre. Ómenii au fostu constrinsi a mai face inca si pre óvrii speculatori imprumuturi particularie, de totu

impovertóre, carele, celu putinu, in trece sum'a eliberata din fondurile publice spre ajutorarea nevoesilorulu. Si tóte acestea totusi n'au fostu in stare a delaturá urmáriloru fómetei, bólele periculóse, escate din trens'a, si mórtea!

Locnitorii Bucovinei, mai vertosu clas'a agricultorilorulu mici, au caditu in acesti ani in nisce impregiurári atátu de grele, încatu nici díce ani de rodire indestulatóre nu potu fi in stare sa-si scape cu totulu de ruinaerea materiala, ce au suferitóre.

O vorba vechia betranésca díce: „padi'a buna trece primejdia rea!“ — Deca locuitorii tierei nóstre aru fi fostu mai prevedietóri, deca aru fi sciutu ei crutiá si stringe in tempuri bune de róda: atunci de buna séma fórté multu nu si-aru fi perdatu averea, sanatatea si chiaru — viétia! Deca intre ómenii nostri aru fi fostu desvoltata de ajunsu! ide'a conclucrári si a ajutorári imprumutate, deca aru fi esistatu simtiulu comunu, simtiulu celu adeveratulu moralu si crestinescu, deca mai inainte de acést'a calamitate aru fi fostu purcesu cu totii dela ideea, „cumca comun'a nu-i alta nimic'a, decátu o familia mai mare“, si precum in familia capula ei trebue sa ingriésca de binele vittoriu alu familiantilorulu sei, asiá si in fia-care comuna betranilorulu comunei (consiliulu comunu, primariei) aru trebú sa le zaca la inima binele de fatia si celu viitoriu alu locuitorilorulu comunei, deca s'aru fi fostu intemplatu mai inainte tóte acestea: atunci nenorocirile, de cari a fostu bantuita tiér'a nóstra, n'aru fi pututu ave locu, celu putinu nu in gradulu, ce au fostu. Lips'a de pána acum a acestai simtiu comunu s'a resbunatu cumplitu de amaru asupra tuturor'a. Cu mórtea o multime de ómeni si cu ruina bunei stári materiale amu trebuitu sa platimu acést'a trista esperiintia! Si óre si acum sa nu ne fi desceptatu noi inca? Si acum'a óre sa nu fi venitu noi la acea cunosciinta, ca numai prin simtiulu comunu, aplecatu cu sinceritate, nu putem scapá de atari calamitati? Nu credemu! A so-

situ dóra tempulu, unde sa ne incumintimu si noi, sa tragemu folóse din ori-ce nenorocire si sa ferimu macaru pre urmasii nostri de grodiaville patite de noi!

Sa privimu ce-va mai de aprópe invetiamentele, ce ni le da catastrofa petrecuta. Ce sa facemu noi óre, in specialu, cá sa ne scutimu in viitoriu de astfelulu de rele, carele ne ruinéza si starea materiala si cultúra spirituala?

Inainte de tóte se cere unu gradu óre-care de cultúra spirituala, spre a prevedé urmáriloru unor catastrofe de felulu acést'a, spre a le cumpeni si dejudecá cu intielepciune, spre a fi in stare inca de tempuriu a luá mesurile necesarie in contr'a loru, si, candu incepu ele a se iví, spre a le intempiná cu energia si a le combate cu succesulu doritu. — Asiá dara scóte, si iérasí scóte pretutindenea in fia-care comuna! Intre acestea sa se desvólte si sa se agerésca intielegintia poporenilorulu, de tineri inca, spre a-si pricepe si spre a-si urmarí cu stáruintia interesele sele vitale.

Se mai cere religiositate si moralitate deplina, fára de carele neci famili'a, neci comun'a, neci statulu nu potu esistá in ferice. Ce potu ajutá legile cele mai bune, intreprinderile cele mai umanitaria, deca nu voru fi esecutate si nrmarite cu consciintia, cu loialitate si fára de folosiri proprie? Simtiulu moralu sa-lu desvólte preotulu in scóla, in beserica si in tóte referintiele sale cu poporenii!

Pe lánga acestea se mai cere dela medularii unei comune lucrativitate mai mare, cáci mur'a nu vine singura 'n gura. Prin munca, prin truda, si osteneála se castiga tóte; lucrarea neobosita este isvorulu avutiei. Dara ce ajutá omulu, de aru castigá elu cu dícele séu chiaru cu sutele de floreni pe dí, deca elu le cheltuiése pre tóte, le rasipesce fára mustrare de cugetu si fára privire la tempurile venitóre? Cine voiesce sa-si asecuredie materialu venitorulu seu, nu cheltuiésca totu ce produce, mai crutie cáte ce-va, faca-si capitaluri si asiá va deveni avutu si feritu de nevoi. Prin chel-

cere, unii, precum Babeșiu, Hodoșiu, Al. Mocioni, chiaru cu insuțiti. Sa trăiescă! — Numai in privința dlui Goldisiu se făcu dintr-o parte excepțiune și o contrapropunere, carea însă neaflându resunetu, anume pentru cuventulu ca propusulu domnu Iosifu P. nu e membru alu asociațiunii, și în acestu punctu fu primita propunerea Il. Sele Dlu directoru primaru. —

Încătu pentru postulu de notariu alu direcțiunii, fiindu ca dlu notariu de pâna aci Iulianu Grozescu a intratu în o aplicare aiurea iera altu individua corespundietoriu nu eră îndemana, adunarea la propunerea dlui Babeșiu a imputeritu directoratulu a provede de acestu postu că și in anul trecut.

Dlu membru Cristianu a aflatu cu cale a pasi înainte cu motiunea, ca adunarea generala se decida, cumca în vițoriu nu va mai alege nici pre unulu din membrii directoratulu în comisiunile sele, motivandu-o, ca nu e cu dreptu, ca membrii directoratulu sa influenteze opiniunile asupr'a fapteloru directoratulu, de-si acest'a pâna acum nu a causatu nici o stricare.

Acesta motiune s'a atacatu mai întâiu din mai multe părți pentru lips'a de forma, fiindu ca adeca ea nu s'a datu în șiedint'a de cri, că sa fia pututu fi cercetata și propusa de comisiunea a VI. anume pentru atari motiuni emise. Dupa ce însă la provocări repetite d. propunetoriu nu se învoi a-si retrage motiunea, ea prin dlu Babeșiu fu luata și criticata în esinția, mai verțosu cu argumentulu ca în realitate n'ere nici unu temeiu practicuu, fiinduca neci însusi propunetoriulu nu pretinde, ca chiaru acest'a participare a usiuratu, și înaintatu lucrările comisiuneloru; standu de altmintețlea și asiă purre în voi'a adunării generale a nu denumi în comisiuni pre cutare seu neci pre unu membru alu directoratulu, fără sa fia de lipsa că ea înainte sa-si lege mâinile pentru totu deun'a. Deci se făcu și se primi mai cu unanimitate propunerea, că motiunea Dlu Cristianu sa se respinga.

În fine pentru autenticarea protocoțeloru acestei adunări generale se făcu, iera la propunerea dlui Babeșiu, provisiunea, ca — candu voru fi acelea gat'e, Il. Sea dlu presiedinte se convõe pre toti membri asociatiunii din locu și din prejuru și autenticarea sa se faca în adunarea acelor'a.

Cu atãta obiectele se finira, și dlu vice-presiedinte Ștef. Șierbanu, carele ceva-si mai înainte ocupase presiđiulu, dupa-ce Il. Sea dlu e-

tuiele zadarnice, prin respiri înavțiesce pre altii și elu vine apoi la sapa de lemn, sluga slugiloru sale de mai înainte.

Dara tôte mijlôcele acestea, ori câtu de necesarie aru fi ele pentru sporirea materiala a fia-cãrui'a în parte și prin urmare și a întregului, de-si suntu ele de neapărata trebuinția, deca este vorba, ca poporul sa nu përa și sa nu devina prada binevenita a altor'a: ele singure totusi nu suntu îndestulãtore în generalu, candu se arata vre-o catastrofa, carea amerinția într'unu chipu îngrozitoru cu nimicirea bunci stãri materiale a tuturor'a pentru totdeun'a seu celu puțin pe unu tempu mai îndelungatu. La astfelu de întemplãri trebuie sa fia la îndemana indata și mijlôcele delaturãrei lor, căci altmintețlea scaparea este preste putinția. Deca se trece cu vederea momentulu hotãritoriulu pentru ajutôre, atunci mai tardiu neci mijlôce indiecitate nu potu reparã daun'a patita. Cine ajuta în graba, face insuțitu trëba.

Din acestea se vede lamuritu, ca, spre a scapã dintr'o fômete generala cu succesu și fără periculu de a-si roinã bun'a sea stare materiala, mijlôcele necesarie sa fia acum la îndemana, adeca de cu bonu tempu sa se pörte de grija și pentru tempuri rele și grele.

Unulu dintre mijlôcele cele mai bune spre a scapã teaferu (citovu întregu) de fômete, seu și de alte nevoi apesãtorie, ba amu putë dice, ca uniculu mijlocu, ce ni se recomanda că mai potrivit spre acest'a este „înființierea de fonduri comunale pentru tempuri de nevoi.“

Acesta idee nu-i noua; ea datëza fôrte de multu; chiaru și la noi în Bucovin'a a fostu pusa în lucrare cãtra finea sutei trecute și la începutulu acestei'a; modulu însă, în care s'a practicatu acesta idee s fostu diferitu de acela, ce-lu propunemu noi, si necorespondiatoru însusi scopulu, ce se urmãriã; și de-si s'au încercatu multe îndreptãri la realizarea acestei idei, totusi n'au scos'o la capetu bonu,

piscopu presiedinte din cause urginti ale officiuului avu a se îndepartã, — dechiarã adunarea generala de încheiata. —

Preste totu sum deloriu a observã înca, ca și la acesta ocașiune, că pururea mai înainte, armoniã și cordialitate între barbatii nostri adunati din aprôpe și de departe, din orasi și sate, a domnita și s'a manifestatu în deplina mesura.

Cuventarea dlui Hurmuzachi

(ținutu în șiedint'a din 21 Oct. în sen. imper.)

Înainte de tôte este vorba de o cestiune premergãtore, momentôsã și decisiva, adeca despre competițiã sen. imperiale, care i se detrage seu celu puțin și se disputa în legelatiunea în causele matrimoniales și școlastice, prin concepte contraverse de dreptu. De o parte adeca ni se opune unu contractu solenu că granitiã eterna de despartire a îndreptãrei nôstre, la care noi pururea nu suntemu îndreptãtiti a schimbã nici macaru o iota. De alta parte iera multi de o opiniune, ce cugeta altfelu — în a cãroru culme ocupa locu deputatulu Vienei carele esceleza prin daruri înalte și prin energia, și mai de une-dile făcu propunere sa se stërã de totu Concordatulu — afirma ca noi suntemu îndreptãtiti nu numai a face schimbãri în Concordatu, ci chiaru alu scôte de totu din validitate.

Spre deslegarea acestei întrebãri premergãtore voiescu a privi ce-va mai de aprôpe acestu contractu dandu deslusiri mai chiare precum despre validitateã lui de dreptu asiã și d spre oportunitateã lui. Observu totu odatã ca folosescu espressionea „Legea de tratate“ spre a namã unu obiectu care nu este numai tratatu siuguru nici lege siugura, ci amendouë deodata.

Ce se atinge de esteriorulu acestei legi de tratatu, batu numai decãtu la ochii fia-cãrui nepreocupatu doue împregiurãri tare momentôsë: Un'a este contrastulu între numirea și lucrãtivateã unitãției, iera cealalta e relațiunea religiôsã a atacatorilor cu aperiatoriã acestei lege de tratatu.

Suntu ori deosebite ale sôrtei ca în acesta lege de tratatu etimologia lovesce asiã de tare în fatiã lucrãtivateã ce în fia-care di se observã în vietiã practica; este deosebitu dicu, ca unu opu ce pörta în numele seu și pre marc'a sea ideã marçetiã a întielegerei placute, a „Concordiei“ și prin urmare a Concordatulu, da îndemnu la discordiã carea este asiã de nepacinițore precum e de periculôsã carea,

cãci totu deun'a picã în retaciriile de mai înainte. Aicea vomu descrie pe scartu fasele, prin carele a trecut acesta idee, practicandu-se la noi în Bucovin'a.

Cu scopulu de a scapã pre ômeni de fômete, începura în urm'a patentulu dintr'a 15 Maiu 1779 a se introduce mai întâiu în provinciile germane pe la sate hambrie comunale, și apoi și în Bucovin'a, mai alesu în comuncle: Cotimani, Jucica, St. Ilie, Solc'a și în Gur'a-Homorului, pnen-du-se sub priveghiarea dregatorieloru camerale, respective patrimoniale de pe atuncea.

Cu înființierea acestoru hambare comunale se începuse astfelu: fia care locuitoriu din comuna erã îndatoratu sa depuã în hambariulu comunalu pain mai multi ani de dile o catime anumita din panea (seu recolt'a) sea. Strangendu-se astfelu o catime mare de pane, se cautã acum'a, că acest'a sa se împrumute între locuitorii comunei cu oblegamentulu, că tòm'n'a s'o întôrca earasi înderaptu; ce se și întemplã. Însa candu erau ani roditori, mai nime n'avea trebuinția de pane din hambariulu comunalu și panea sta acolo de gëb'a și se stricã, încatu sute de coretie de pane mucedita seu mancata de vermi ori de șiorci trebuia sa se vëndã cu unu pretiu de cãl-vã cruceri coretiulu.

Spre a scapã de aceste daune mari, venira administratorii de hambarie comunale la alta idee; adeca a impartii proporționatu tôte panea din hambarie pintre toti locuitorii comunei, însă astfelu, că ei tòm'n'a sa nu o întôrca îndareptu, ci s'o pastredie la sine și pentru acest'a sa adauga pe fia-care an. câte patru procente (a doue-dieci și a patr'a parte din panea împrumutata cu sil'a), și candu aru fi nevoie de pane, atuncea s'o deã la hambariu înderaptu.

Intr'adeveru venira ani neroditori; ômenii nu erau în stare sa întôrca panea, hambariele remaneau desierte și scopulu lor zadarnicitu.

Vediendu administratorii hambarieloru comu-

potu dice, este neimpacãtore, o discordiã care se lãticesce și predominëza cu amaraciune nemarginita între poporu, între regimu și cleru.

Asemenea deosebitu destinu alu sôrtei este și aceea ca precum în launtrulu asiã și al ra din acesta casa primulu atacu seriosu asupr'a Concordatulu, care se vestesce că faptu adevëratu catolicu, nu s'a făcutu de cãtra acatolici, cari aru fi mai multu atacati de elu, ci numai de cãtra catolic, cari privescu în elu o repasire a bisericei loru.

Fia-care nepreocupatu, fia elu catolicu seu acatolicu, numai sa nu fia anticatolien, nu se putu retinë, candu s'a publicatu legea de tratatu, sa nu salute cu multãmire principiulu libertãției bisericesci ce în aceea s'a recunoscutu legalu, și acesta multãmire nesmintitu aru fi fostu cu multu mai via, de cum-va presupunerea întunecôsã a revii ce se furisiesce cu ea nu o aru fi slabitu și tulburatu înca înainte.

Pre tempulu absolutismulu au fostu castigu și atãta, ca unu regimu care nu respectã nici legile popôreloru nici pre cele ale individiloru, totusi a recunoscutu o putere siesi asemenea, detiermãndu mai aprôpe sfer'a ei juridica și marginindu-o. Cãci de absolutismulu singuru este o reatate, atunci elu a fostu celu puțin impartitu între doi și marginitu în reciprocitate.

Dorințã generala din 1848 dupa libertate a atacatu și biserica catolica, de-si fôrte puțin; căci ea nesmintitu se sentiã marginita prin legaturile sistemulu iosefinianu; nesmintitu dorea libertate, dara numai pentru sine, nu pentru statulu întregu; ea a sciutu conlegã eliberarea ei de întarirea domnirii ei.

Acum'a absolutismulu statulu se impartii în modu dualisticu între regimele din Vien'a și celu din Rom'a, și ce a perdatu celu dintãiu, a castigatu alu doilea. Prerogative esceptionale fatia cu tôte cele-lalte biserici, plina puterea episcopatulu asupr'a preotimiei de josu, conducerea ambeloru înștitute a casatoriei și a scôlei, dispunere asupr'a generatiunii ce se va nasce a cetãtieniloru precum înainte asiã și dupa nascerea loru: tôte acestea venira în sfer'a clerulu catolicu. A lui a fostu totu ce erã catolicu, fără numerare tacata, și tôte se dechiarau catolice, fia ca catoliculu erã unu siuguru partasiu la ele.

Concordatulu deci aici este silabulu tradusu în dreptulu de statu alu Austriei și, fatia cu principiile nôstre de dreptu și politice, corespunde toc-

nale aceste necuviente, socotira a face bine, deca voru vinde panea depusa prin hambarie, și sum'a încasata sa o administredie spre folosulu comunei ca unu fondu comunalu. Cã sa nu șiedã însă banii de gëb'a în lad'a satulu, începura a se împrumutã cu procente (cameta) pe la unii altii, cari aveau trebuinția de bani. Prin acest'a iaresi picara în gresiël'a de mai înainte. Candu erau ani neroditori, datornicii fondulu nu-si puteau plãti datoriile; nevoea fômetei erã de fatia, banii însă numai scrisi pe harthia și hambariele de pane, ce se prefacusera în fonduri comunale de împrumutare, earasi nu-si puteau ajunge scopulu, spre carele se înființiasera. Și asiã ideã nobila, ce a predominitu la introducerea hambarieloru comunale, spre a fi pentru locuitorii unu sprigiu în tempu de fômete, a picatu cu totul în discrederea publica din causa relei aplecãri și pe urma a fostu parasita cu totul.

Deci dara pontru că fondulu sa fia unu isvoru de ajutorinția secura pentru locuitorii unei comune rurale, elu trebuie dupa socotințã nôstrã să conștea din bani gata, cari însă, deca voimã a evitã gresiël'a espusa mai susu, sa nu se împrumute la medularii comunei și sa nu se întrebuintiedie spre altu scopu, fia elu câtu de umanitariu, decãtu numai pentru cumperarea de pane în astfelu de ani, candu toti seu o mare parte din locuitorii comunei aru duce nevoia din causa nerodirei parlamentulu și a dauneloru elementarie (prin focu, apă, grandina).

Cã banii fondulu sa nu stee asiã dicendu morti — fără folosu — ei sa se procentuedie; procentuarea (incamãtarea) lor sa se faca însă asiã, încãtu banii locati sa se pôte primi înderaptu în 14 seu celu multu în 30 de dile dupa rechiamarea lor. Și acest'a pôte fi numai atunci, candu banii fondulu se voru depune seu în casa de crutiãre din Cernãuti seu și în alte sub condițiunile de mai susu. (Va urmã.)

Varietăți.

m'a asiá, cá si secululu 12 cu alu 19-lea. Legatur'a ambeloru puteri absolutistice acelei clericale si acelei lumesci, a contatu la apesarea libertății poporului, iera infratirea ambiloru factori a fostu atâtu de intima, încatu opiniunea publica tôte câte le-a smintitu o parte le-a consideratu de sminta si celei'a-lalte párti. Dara ambele puteri s'au insielatu si sentira urmările schiopătării lor. Precum regimulu care necondi iunatu a oferitu clerului regalie insemnate din ale statului, asiá si insasi biseric'a care pre lánge scopurile ei proprie, curatu bisericesci mai ajutá sa inainteze si scopuri curatu politice ale regimului, amendoi cadura asiá de adencu in desgrati'a poporului, încatu din neincredere li se disputa si acele drepturi si pretensiuni ce nesmintitu le-arú fi competitivu dupa dreptu ráționalu. Si totusi impreunarea perpetua, legátore ce la noi este faptu complinitu intre acesti doi factori, nu este mai puțin cá neincungiurabila.

Cáci déca statulu de o parte póte folosi tôte regaliile sele fára abdicere contractuala, si déca biseric'a de alta parte este independintia de a folosi tôte bunurile ce le are o asociatiune religionaria organisata si recunoscuta asemenea fára óre-care predare contractuala, atunci: avendu libertate de totu nemarginita, nu numai se respectéza de ajunsu dreptulu fia-cárei párti, ci totu odata ambeloru párti li se ofere possibilitatea a face impacaciuni dupa impregiurările respective, de câte ori se voru nasce conflicte.

(Va urmá.)

„Albin'a”

O restiá 28 Octobre 1867.

Eu nu m'amu scandalisatu Domnule Redactoru, nu m'amu indignatu cetindu articululu din „Gaz Trans.” nr. 80 dto Clusiu 19/7 Octobre 1867, nu m'amu pututu indigná, pentru ca acelu articulu e scientificu, plinu de finetia si de intielepciune!

Intieptulu corespundinte m'a poleeritu de neghibu, ticalosu si nerusnatu, pentru ca amu fostu constrinsu a atinge o impregiurare durerósa si pentru mine si pentru natiune si amu vorbitu adeverulu odiosu. Frumósa maniera si urbanitate!

Prudentulu cor. dice: ca Drulu R. cu tóta anim'a si din tôte puterile apera drepturile tieraniloru, cari recurgu la elu si ca nu e densulu nici cátu mai puțin vin'a ca perdu procesele urb. cu Domniú ei sunta legile cele elastice si ca legea si dreptatea e dupa cum o facu domniú. Incátu se atinge de partea 1 a acestui pasu, inteliginti'a romána din Scaunulu Muresiului, din Comitatu Turdei si alu Clusiu scie bine cum a aপরatu D. Dr. R. processele clientiloru sei si ca cine are dreptulu pre partea sea; Dlu corespund. aপরatoriu séu eu. Incátu pentru partea a dóu'a nu negu afirmatiunea Dsele, observediu in sa ca advocatulu are sa-si faca detori'a si sa fia conscientiosu, apoi ca judecatoriu nu judeca dreptu si ca legile suntu elastice e alta intrebare. Starea processului trebuie limpedita la 1-a instantia cá déca se da apelatiune la a 2-a si a 3-a instantia sa se védia din acte si din aপরare starea processului. Alte nu mai aducu de nou inainte, fiindu ca Dlu cor. in articululu seu nu a respunsu la meritulu lucrului.

A vrutu scientificulu cor. se apere pre Dr. Ratiu, intentiunea ia fostu buna, in sa in locu de ai ajutá ia stricatu cu aceea, ca in locu sa apere cu contr'a dovedi s'a marginitu la vre-o câte-va poreclituri aruncate asupr'a mea; asupr'a diuariului „T. R.” si asupr'a altoru, pre cari déca avea cátu de puțin tactu si consciintia nu trebuia sa-i amestece in pledeora sea.

Dice mai incolo d. cor. ca de ce nu amu primitu eu processele bietiloru tierani cá sa le aপরeru? de ce eu nu sum advocatu?

D. cor. i-si incheie articululu cu vorbele: „adeveratu candu vedi de acestea, trebuie sa te miri, ca nu desperi. Ce logica frumósa, adeca de descoperirea fapteloru se deperi, dara de comiterea lor nu.

Nu e destulu ca insiéla jidaniú pre bietii tierani dupa cum amu aretatu eu detaiatu in art. meu, se traga si romániú, da! trageți ca destulu a fostu ei inbaibati si fericiti de mai multi seculi, apoi ei suntu blandi tinnu spatele.

Incheiu acum articululu cu aceea, ca tinerimea stud. rom. si betrániú aru face tare bine, déca aru tramite din tôte pártile adrese la Dlu cersitoriu pentru articululu sciutu alu DSele. *)

T u.

*) Cá cestiunea sa nu devina acum de totu particularia de ambe pártile, numai pentru observári personali, inchidemu colónele nóstre.

** Cetimu in mai multe foi ca se vorbesce cu multa siguritate ca Imperatulu Austriei vrea sa faca pre Imperatulu Napoleonu proprietariu de unu regimentu austriacu, carele sa póte numele lui Napoleonu. Se dice, ca in Parisu a fostu petrunsu in publicu inea inainte de caletori'a Imperatului Austriei acolo unele semne in directiunea acést'a.

** Comitulu Asociatiunei au tinutu alalta-eri o siedintia estraordinara in afacerea esirei foiei Asociatiunei. — Marti va fi siedintia ordinaria.

** Dupa cum afla „S. Bl.” comunitatea din Sabiiu pregatesce o promemoria spre a o aterne la ministeriulu de comerciu. In acea promemoria se róga comunitatea, cá lini'a drumului de feru Aradu — Turnu rosu sa fia luata in rociulu proiectatu de drumuri de feru pentru tíera.

** Charles Bonner, unu turistu englesu, carele caletori inainte cu vre-o cáti-va ani Transilvani'a a scrisu unu opu intitulatu: „Transilvani'a. Tíera si ómeni”, in limb'a englesa. Aflámu ca s'aru fi tradusu si inea in o limba fórtu buna nemtiésca. Atragemu atentíunea opulú acestui'a, carele tratéza si despre noi. Elu se afla in Sabiiu in librari'a lui Filtsch si costa 10 f. 50 xr. v. a.

** Despre Episcopulu Strossmaier din Croati'a scriu unele foi, ca atát'a aru fi daruitu pentru interese nationale din averile bunuriloru episcopesci, încatu venitulú acelorú bunuri pre multu tempu este desecatú. Au daruitu multu Academiéi slavice de sudu; pentru scóle a spendatu 100,000 f.; la urbarialisti li-a iertatu 300,000 f. Pre lánge acestea a ingrigitu si de sine: a caletoritu multu a tinutu casa mare si a subventiunatu foi.

** Pentru fumatori aduce „Unio” scirea, ca ministeriulu ung. in scurtu tempu va aduce unu proiectu de lege, dupa care se pune dare pe prasirea tabacului. Atunci monopolulu se sterge.

** La gard'a boema din Prag'a se va introduce comand'a in limb'a cehica. — Se ascépta numai intárirea ministeriala.

** Din Iasi dupa unele si din Bacáu dupa altele foi aflámu, ca autoritátile municipale a opritu strinsu, in puterea unei legi dela 1741 a tiné c-vrei servitori de crestini, precum si de a se servi crestiniú cu evrei.

** In Lipsi'a va esi unu diuariu sub titul'a „Ungarische Revue”. Va esi la Brockhaus in formatulu dela „Revue de deux mondes” din Parisu. Scopulu foiei acestei'a e a aduce la cunosinti'a tieriloru esterne civilisate, miscarea si rezultatele pre câmpulu sciintiei, literaturéi si artei ungureséi.

Nr. 112—1867.

Nr. 29—1 Concursu.

La scól'a comunala gr. res. din Telisc'a prevediuta cu unu invetiatoriu dereginte, unu sub invetiatoriu si unu adjunctu, statiunea d'antáiu — de invetiatoriu dereginte— impreunata cu unu salariu anualu de 250 f. v. a. din cass'a alodiala, cuartiru naturale si lemne— este de ocupatu.

Doritorii, dela cari se cere sa fia absolvitu celu puțin gimnasiulu inferioru si pedagogi'a, se provóca prin acést'a a se adressá cátra subscrisulu inspectoratu pána in 1 Novembre st. v.

Sabiiu. 19 Octobre 1867.

Inspectoratulu scol. districtuale gr. res. alu protop. tract. Sabiiului I.

I; Hanni'a m. p.
Protopopu.

Nr. 28—1 Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scól'a poporala gr. or. din Sohodolulu Branului, cu salariu anualu de 140 f. v. a., apoi dela scól'a poporala din Funda'a Branului, cu salariu anualu de 70 fl. v. a., si cate 40 xr. de fia-care scolaru; si in fine pentru ocuparea postulu de adjunctu dascalscu dela scól'a poporala gr. or. din Moeciú inferioru, cu salariu anualu de 65 f. v. a. — se escrie Concursu pána la 5 Novembre st. v. 1867.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din aceste posturi voru adresá subscrisului, concursele lorú cu-viinciosu instruate, pána la terminulu susu aratatu. Zernesti 15 Octobre 1867.

Ioann Metianu
Prof. si Insp. distr.
de scóle.

Nr. 27—1

Concursu.

Spre intregirea postulu de invetiatoriu devenitu vacantu la scól'a comunala din apartinenti'a Riulu-Sadului, cu care postu e legatu unu salariu de 126 fl. v. a. si cuartiru liberu — se deschide prin acést'a pána la 26 Octobre a. c. — s. Dimitrie — st. vechiu concursu, pána in care di au a-si framite documentele la oficiulu opidanu de aici.

Concurrentii au a documentá ca suntu pedagogi absoluti si ca au ce-va dexteritate in cantárele bisericesci.—

Salariulu se redica jumetate din cas'a alodiala jumetate din cas'a bisericeii din filialulu Riulu-Sadului.

Oficiulu opidanu

N. Ciucianu
Ant.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in an. 1831,
cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu,
publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 milióne si 894619 f. 70 xr.

primesce pentru premii fórtu potrivite:

- a) asecurantiú contr'a pagubiriloru prin focu;
- b) asecurantiú pentru vieti'a ómeniloru, cu si fára profitu, de capitale, pensii si rente, precum si asecurantiú de zestre.

Societatea, indreptatita de a eseréa tôte plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tôte institutelu austriace de asecurantia cea d'antáiu, carea au introdusu asecurantielu vietiei si au purtatu inea din inceputu neintreruptu grija pentru ele, cá sa oferesé participatoriloru tôte comoditátile ce suntu impreunate cu o soliditate durátore a societátiei.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantielorú pentru casulu de mórté ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de óre-ce la cesteá din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premioloru la o suma cum se póte de mica.

In anulu 1862 se urcá profitulu de impartire la 74²⁷/₁₀₀ proc. in anulu 1863 se urcá profitulu acest'a chiaru si la 98⁶⁴/₁₀₀ proc.; in anulu 1864 la 70⁸³/₁₀₀ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. si in anulu 1866 la 25⁶¹/₁₀₀ proc. ale premioloru plattite. Fórtu observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face intr'unu anu o purtá institutulu singuru; folosulu acest'a este fórtu mare, de óre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privinti'a politieloru, cari si perdu valórea prin mórtéa asecuratulu séu prin incetarea de a platí premiele, trecu in proprietatea celorlalti participatori.

In ce mesura urcata a experimentatu societatea folosinti'a sea se vede de acolo, ca ea au plattitu dejá dela inceputulu ei

5 milióne si 745,467 f. 79 xr.pentru daune in urm'a mortiei a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele cari se urca

la 11 milióne 726,124 f. 74 xr.

precum si celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentiunatu, au ajunsu la cifra cea fórtu insemnata mai multu de

759 milióne florini,

cu unu venitu de premii si interese de

7 milióne si 200,000 florini,

in care in sa nu se cuprinde si sum'a cea insemnata a tontineloru si a venituriloru pre vieti'a.

Ajudecarea acést'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tôte pártile, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei accurate a soliditátiei administrárei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publiculu tóta siguranti'a, ce se póte dori.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratulu publicu, doritoriu de asecurantia, a se adresá in ori-ce casu cátra dens'a si ea este gat'a de a servi cu ori-ce informatiuni in privinti'a acést'a Sabiiu in 18/30 Octobre 1867.

Agenti'a principale a asecurantiéi generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.